

मंत्रालयीन कामकाजाची वेळ लवचिक
करण्याबाबत.....

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: संकीर्ण २०१४/प्र.क्र.८०/१८ (र. व का.)
मंत्रालय (विस्तार), कक्ष क्रमांक : ६३१,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : ३१ ऑगस्ट, २०१६.

वाचा : शासन निर्णय क्रमांक: सामान्य प्रशासन विभाग, संकीर्ण २०१४ / प्र. क्र. ८० / १८ (र.व का.),
दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१४.

प्रस्तावना :

शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, संकीर्ण २०१४ / प्र. क्र. ८० / १८ (र. व का.)
दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१४ अन्वये मंत्रालयीन कर्मचारी / अधिकारी यांना सकाळी उपस्थिती
नोंदविण्यासाठी ९.४५ पासून ६० मिनीटांच्या लवचिकतेची सवलत दिलेली आहे. सदर शासन निर्णय
दिनांक १ जानेवारी, २०१५ पासून लागू करण्यात आला आहे. सदर शासन निर्णय अंमलात आल्यानंतर
मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांच्या आस्थापना कार्यासनांमधून तसेच काही कर्मचा-यांनी वैयक्तिकरित्या
संपर्क साधून काही प्रश्न/शंका उपस्थित केलेल्या आहेत. सदर प्रश्न/शंकांच्या अनुषंगाने स्पष्टीकरणात्मक
आदेश निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक :

अ. क्र.	उपस्थित प्रश्न / शंका	स्पष्टीकरण
१	शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : समय : १०९२ / प्र. क्र. ५३ / १८ (र.व का.), दि.३१ ऑक्टोबर, १९९२ अनुसार सकाळी कार्यालयात हजर होण्यासाठी १० मिनिटांचा “ग्रेस पिरियड” देण्यात आला आहे. तो नवीन शासन निर्णयानंतरही लागू आहे काय?	दि.३१ डिसेंबर, २०१४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये उपस्थिती नोंदविण्यासाठी मंत्रालयीन अधिकारी/ कर्मचा-यांना वेळेत ६० मिनिटांची लवचिकता दिलेली असल्याने १० मिनिटांचा “ग्रेस पिरियड” अनुज्ञेय असणार नाही.
२	शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : समय : १०९२ / प्र. क्र. ५३ / १८ (र.व का.), दि.३१ ऑक्टोबर, १९९२ अनुसार कर्मचा-यास महिन्यातून २ वेळा कार्यालयात येण्यास उशीर झाल्यास तो क्षमापित करण्यात येतो. तिस-या उशिरास एक नैमित्तिक रजा कापण्याची तरतूद आहे. सदर तरतूद नविन शासन निर्णयानंतरही लागू आहे काय ?	दि.३१ डिसेंबर, २०१४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये उपस्थिती नोंदविण्यासाठी मंत्रालयीन अधिकारी/ कर्मचा-यांना वेळेत ६० मिनिटांची लवचिकता दिलेली असल्याने महिन्यातून २ वेळा उशिरा येण्याची सवलत अनुज्ञेय असणार नाही.

३	नविन शासन निर्णय लागू झाल्यानंतर जर एखादा कर्मचारी सकाळी १०.४५ नंतर आला तर त्याची अर्ध्या दिवसाची नैमित्तिक रजा कापण्यात यावी काय?	सकाळी १०.४५ नंतर दुपारी १.०० वाजेपर्यंत उपस्थिती नोंदविल्यास संबंधिताने अर्ध्या दिवसाचा किरकोळ/नैमित्तिक रजेचा अर्ज द्यावा. तसा अर्ज न दिल्यास अर्ध्या दिवसाची किरकोळ/नैमित्तिक रजा कापण्यात यावी.
४	अधिकारी/कर्मचारी दररोज सकाळी १०.४५ पर्यंत जितकी मिनिटे उशिरा येईल, तितकी मिनिटे सायंकाळी ५.३० नंतर जास्त वेळ कार्यालयात कामकाज करणे आवश्यक आहे. परंतु असा कर्मचारी सायंकाळी ५.३० नंतर थांबून वेळ भरून देत नसेल तर त्याच्याविरुद्ध कोणती कारवाई करण्यात यावी ?	सकाळी उशीरा येणारा अधिकारी / कर्मचारी सायंकाळी वेळ भरून देत नसल्यास त्याची अर्ध्या दिवसाची किरकोळ/नैमित्तिक रजा कापण्यात यावी किंवा नियमानुसार शिस्तभंगविषयक कार्यवाही सुरू करण्यात यावी.
५	सकाळी १०.४५ नंतर १०-१५ मिनिटांनी कार्यालयात आल्यानंतर सदर उशिर क्षमापित करण्याची विनंती मान्य करता येईल काय?	नाही. १० मिनिटांचा “ग्रेस पीरियड” अनुज्ञेय नसल्यामुळे सदर उशिर क्षमापित करता येणार नाही.
६	कर्मचा-याच्या आवाक्याबाहेरच्या घटनांमुळे उशिर झाल्यास (उदा. अतिवृष्टी / रेल्वेचा तांत्रिक बिघाड इ.) सदर उशिर क्षमापित करता येईल काय?	अशा घटना विचारात घेऊन विभागाने असा उशिर क्षमापित करण्याबाबत त्यांच्या स्तरावर योग्य तो निर्णय घ्यावा.
७	उपस्थिती नोंदविण्यास लवचिकता दिल्यामुळे उशिर-हजेरीपट (late-muster) ठेवण्याची आवश्यकता आहे काय?	मंत्रालयीन अधिकारी/कर्मचारी यांची उपस्थिती बायोमॅट्रिक पद्धतीने नोंदविण्यात येत असल्यामुळे नियमित हजेरीपट(muster) व उशिर-हजेरीपट (late-muster) ठेवण्यात येऊ नयेत.
८	अपंग अधिकारी/कर्मचारी यांना उशिरा येण्याची दिलेली सवलत नविन शासन निर्णयानंतरही लागू आहे काय?	होय.
९	मध्य रेल्वेच्या “कर्जत” पलिकडील “पुणे” पर्यंतच्या ठिकाणाहून व “नाशिक”हून येणा-या अधिकारी / कर्मचारी यांना उशिरा येण्याची दिलेली सवलत नवीन शासन निर्णयानंतरही लागू आहे काय ?	होय.
१०	वर्ग ४ च्या कर्मचा-यांना कार्यालयीन कामकाजाची वेळ सकाळी ९.४५ ते सायंकाळी ५.३० ही लागू आहे काय?	नाही. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. समय- १०८८/ १९/ अठरा (र. व का.) दिनांक ३१ ऑगस्ट, १९८८ अनुसार बृहन्मुंबईतील वर्ग-४ च्या कर्मचा-यांची कार्यालयीन कामाची वेळ ९.३० ते ६.१५ राहिल.

११	काही खाजगी/आकस्मिक प्रसंगी संध्याकाळी विहित वेळेपूर्वी कार्यालय सोडावे लागल्यास त्याबाबत काय कार्यवाही करावी?	अधिकारी / कर्मचारी अशा प्रकारची सवलत दरमहा व महिन्यातून एकापेक्षा जास्त वेळ घेणार नाही याची दक्षता घेवून विभागाने त्यांच्या स्तरावर योग्य तो निर्णय घ्यावा.
१२	अधिकारी / कर्मचारी यांनी सकाळी ९.४५ पूर्वी कार्यालयात उपस्थिती नोंदविली तर त्यास सायंकाळी लवकर कार्यालय सोडता येईल काय ?	सकाळी ९.४५ पूर्वी कार्यालयात उपस्थिती नोंदविणाऱ्या अधिकारी / कर्मचारी यांना सायंकाळी लवकर कार्यालय सोडता येणार नाही.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१६०९०१११४७४३५१०७ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(शाम लाल गोयल)

शासनाचे प्रधान सचिव (प्र. सु. र. व का.)

प्रत,

१. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा / विधान परिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
२. सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
३. सर्व सन्माननीय विधानसभा, विधानपरिषद व संसद सदस्य
४. मा. राज्यपालांचे सचिव
५. मा. मुख्यमंत्र्यांचे सचिव
६. सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव / स्वीय सहाय्यक,
७. शासनाचे मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक,
८. शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
९. सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग, मंत्रालय मुंबई,
१०. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई.
११. निवड नस्ती, कार्यासन १८, सामान्य प्रशासन विभाग.